

MEDYCYNA WETERYNARYJNA

D A W N I E J :

PRZEGLĄD WETERYNARYJNY 1886 I WIADOMOŚCI WETERYNARYJNE 1919

Zadania służby weterynaryjnej w okresie wiosennym 1952 r.

W dążeniu do podniesienia ilościowego i jakościowego stanu hodowli zwierząt w kraju oraz celem wzmocnienia produkcji zwierzęcej przeznaczonej dla zaopatrywania ludności w środki żywności pochodzenia zwierzęcego Prezydium Rządu podjęło szereg zasadniczych i doniosłych uchwał w tej sprawie, a mianowicie:

1. Uchwałę Nr 348 z dnia 19 maja 1951 r. w sprawie dalszego rozwoju pogłowia trzody chlewnej w gospodarstwach indywidualnych;

2. Uchwałę Nr 653 z dnia 15 września 1951 r. w sprawie rozwoju hodowli w spółdzielniach produkcyjnych;

3. Uchwałę Nr 706 z dnia 29 września 1951 roku w sprawie dwuletniego planu rozwoju produkcji mięsa, oraz

4. Uchwałę Nr 6/52 z dnia 5 stycznia 1952 roku o uzupełnieniu uchwały Nr 539 z dnia 1 stycznia 1951 r. w sprawie warunków powszechnej kontraktacji i popierania hodowli na rok 1952.

Służba weterynaryjna, jako jedno z ważniejszych ogniw w walce o należyty rozwój hodowli zwierząt gospodarskich oraz o zwiększoną ich wydajność i produkcję musi dołożyć wszelkich starań i usilnie dążyć do konsekwentnej realizacji zadań nałożonych na nią w powyższych uchwałach w zakresie wzmocnienia opieki weterynaryjnej nad pogłowiem zwierząt w kraju. Zadania te musi służba weterynaryjna urzeczywistniać drogą stosowania masowej profilaktyki, wprowadzenia unowocześnionych i bardziej uspołecznionych metod postępowania oraz nowego socjalistycznego stylu pracy, jak również przez prowadzenie jak najszerszej pojętej propagandy polegającej na stałym uświadamianiu wszystkich hodowców tak w sektorze gospodarstw państwowych i spółdzielczych, jak i na odcinku indywidualnych gospodarstw chłopskich. Wysiłki swoje, mające na celu podniesienie stanu zdrowotnego pogłowia zwierząt musi służba weterynaryjna oprzeć na ścisłej współpracy i pełnym współdziałaniu zarówno pracowników służby zootechnicznej, jak i przede wszystkim tych wszystkich pracowników zatrudnionych przy wychowie, pielęgnacji, żywieniu i oprzątaniu zwierząt, bez bezpośredniego wkładu codziennej pracy których, mimo jak najwydatniejszego wkładu pracy pracowników służby weterynaryjnej, nie może być mowy o powodzeniu nawet najlepiej przygotowanych i zorganizowanych terenowych akcji sanitarnych.

Zadania służby weterynaryjnej w okresie wiosennym 1952 roku, obok normalnych usług jakich świadczenia od służby tej wymaga codzienne życie gospodarki hodowlanej — polegają na wprowadzeniu względnie kontynuowaniu szeregu przewidzianych w planie specjalnych weterynaryjnych akcji terenowych o powszechnym i masowym charakterze. W ramach ustalonych harmonogramów i terminarzy poszczególnych, masowych, specjalnych, weterynaryjnych akcji profilaktycznych i diagnostycznych prowadzonych w okresie wiosennym terenowa służba weterynaryjna ma następujące zadania do wykonania:

I. W zakresie ochrony pogłowia bydła:

a) zwalczanie i zapobieganie pryszczycy na terenach, gdzie zaraza ta się pojawiła przez stosowanie i dopilnowanie ścisłego wykonawstwa w zakresie zarządzonych środków ochronnych mających na celu jak najszybsze stłumienie i skuteczne zlikwidowanie poszczególnych ognisk choroby dla jak najwydatniejszego zmniejszenia strat gospodarczych przez zastosowanie właściwego leczenia i udostępnienie terenowi potrzebnych do tego środków leczniczych oraz zapewnienie odpowiedniej ilości niezbędnych środków odkażających (akcja na czas trwania niebezpieczeństwa pryszczycy);

b) prowadzenie powszechnej akcji zwalczania gza bydłeczego, do której wciągnąć należy cały aktyw weterynaryjny i zootechniczny na swoim terenie oraz wszystkich pracowników zatrudnionych przy chowie, wychowie i hodowli. Dla należytego przeprowadzenia powyższej akcji wskazane jest zorganizować w poszczególnych gminach powiatu praktyczne pokazy skutecznego zwalczania i niszczenia tego pasożyta i jego larw. W pokazach tych powinni wziąć udział wszyscy przodownicy weterynaryjni tych gmin oraz jak najszersze warstwy ludności rolniczej miast i wsi. Pokazy takie najlepiej połączyć z równoczesną pogadanką popularną na temat korzyści wynikających z powszechnego prowadzenia akcji niszczenia tego szkodnika, którego występowanie przynosi tak wielkie straty w najcenniejszym surowcu skórzanym. Dla akcji uświadamiającej należy wykorzystywać wszelkie posiadane materiały propagandowe w postaci ulotek, plakatów itp. (akcja sezonowa — marzec — kwiecień do lipca — sierpnia);

c) zwalczanie gruźlicy, brucelozy i jałowoci u zwierząt w gospodarstwach spółdzielni produkcyjnych i PGR, jak również w innych gospodarstwach państwowych oraz w indywidualnych gospodarstwach chłopskich. Zwalczanie gruźlicy i brucelozy, jako typowych chorób odzwierzęcych ma nie tylko znaczenie gospodarcze, lecz również społeczne. Z tego względu obowiązkiem służby weterynaryjnej jest konsekwentnie dążyć do coraz wydatniejszego zmniejszenia możliwości szerzenia się tych chorób przez jak najszybszą eliminację z hodowli zwierząt chorych, przez które choroby te nie tylko mogą przenosić się na inne zwierzęta w gospodarstwie, lecz nadto zagrażać poważnie zdrowiu ludzi.

Zadaniem służby weterynaryjnej na tym odcinku, prócz zabiegów i czynności ściśle weterynaryjnych, — jest wspólnie z pracownikami służby zootechnicznej prowadzić nieustanną propagandę racjonalnego wychowu zdrowych cieląt, pojenia ich mlekiem tylko przegotowanym lub należycie pasteryzowanym, przy ścisłym przestrzeganiu zasady izolacji i eliminacji z hodowli zwierząt chorych, nie przedstawiających większej wartości użytkowej. Służba weterynaryjna ma obowiązek pilnowania, aby urządzano specjalne pomieszczenia do wycieleń (porodówki) mające szczególnie ważne znaczenie dla hodowli w gospodarstwach dużych, posiadających w większych skupiskach znaczne nieraz ilości zwierząt jak to np. ma miejsce w PGR i gospodarstwach spółdzielni produkcyjnych (akcja całoroczna):

d) w miejscowościach wykazujących stacjonarne ogniska wąglikowe, zgodnie z obowiązującymi zarządzeniami, należy przeprowadzić wiosenne zapobiegawcze szczepienia zwierząt przeciw wąglikowi, utrzymując ogniska takie w stałej ewidencji (akcja sezonowa);

e) odrobaczanie cieląt i jałowika w gospodarstwach spółdzielni produkcyjnych oraz jałówek i buhajków znajdujących się w wychowalniach młodzieży PGR w przypadkach uzasadnionego podejrzenia tych zwierząt o inwazję pasożytniczą (motylca lub robaczyca płuc). Akcję tą zakończyć należy przed wypędem zwierząt na pastwiska, prowadząc ją na zasadach ustalonych na rok 1952 przez Centralny Zarząd Weterynarii w zarządzeniu Ministerstwa Rolnictwa Nr W.H. IV-2/7/52 z dnia 25 marca br. (akcja sezonowa: wiosenno-letnia i jesienno-zimowa).

Podobnie jak inne akcje weterynaryjne również i tę należy prowadzić ramię w ramię z powiatowym instruktorem hodowli, za pośrednictwem którego służba weterynaryjna powinna domagać się zorganizowanie zmiennych wypasów, niezbędnych dla zapewnienia powodzenia przeprowadzanej akcji odrobaczania zwierząt. Służba weterynaryjna wspólnie ze służbą zootechniczną powiatu musi zabiegać w Prezydiach Rad Narodowych o spowodowanie podejmowania uchwał w sprawie przeprowadzenia niezbędnych akcji agrotechnicznych polegających na melioracji pastwisk i wypasów, celem zniszczenia larw pasożytów, ich żywicieli pośrednich oraz różnych zarazków, zagrażających zdrowiu wypasanego na takich pastwiskach inwentarza. Wspólnie ze służ-

bą zootechniczną, służba weterynaryjna powinna organizować narady pracownicze mające na celu skoordynowanie przebiegu poszczególnych etapów akcji odrobaczania w gospodarstwach z uwzględnieniem terminów w jakich dokonane w nich zostaną czynności przygotowawcze i zabiegi lecznicze oraz terminów realizacji innych wymagań profilaktyki w tym zakresie. Obie służby mają obowiązek prowadzić nieustanną akcję uświadamiającą szeroki ogół ludności wiejskiej co do celowości i konieczności prowadzenie systematycznych masowych akcji odrobaczania zwierząt i środowiska, uzasadniając je wynikami i korzyściami mającymi duże znaczenie dla jakościowego podniesienia hodowli.

II. W zakresie ochrony pogłowia świń:

a) przeprowadzić w terminie masowe, powszechne, ochronne szczepienia świń przeciw różycy, obejmując nimi możliwie całe pogłowie świń, przy ścisłym przestrzeganiu przepisów, obowiązujących instrukcji i zarządzeń. Jest to jedna z głównych terenowych akcji profilaktycznych w zakresie ochrony pogłowia świń, od wyniku której w dużym stopniu zależy zabezpieczenie ludności miast i wsi w dostateczną ilość mięsa i tłuszczu. Przy prowadzeniu tej akcji korzystać należy z pomocy służby zootechnicznej, polegającej na dopilnowaniu przeprowadzenia dokładnego oczyszczenia i odkażania chlewni, w których stwierdzone zostały wypadki różycy oraz na sygnalizowaniu służbie weterynaryjnej tych wypadków zachorowań na różycę, co do których nie wyrobieni obywatelsko lub nie uświadomieni rolnicy nie dopełnili obowiązku zgłoszenia władzom. (akcja wiosenna).

b) roztoczyć troskliwą opiekę weterynaryjną nad maciorami i prawidłowym wychowem przychowku od nich i to nie tylko w gospodarstwach spółdzielni produkcyjnych i PGR, ale także w indywidualnych gospodarstwach chłopskich (akcja całoroczna);

c) uświadamiać jak najszerszy ogół ludności wiejskiej o konieczności zabezpieczenia prosiąt przed chorobami wychowu (biegunki, salmoneloza, grypa, krzywica itd.) oraz przed zaraźliwymi chorobami zwierzęcymi, prowadząc stałą akcję profilaktyczną w zakresie chowu i wychowu świń przez częste wygłaszanie pogadanek na temat opieki, pielęgnacji, bytowania i racjonalnego żywienia oraz chowu szlacheckiego itp. zagadnień na odcinku hodowli świń, z podkreśleniem niebezpieczeństwa zakażenia prosiąt gruźlicą za pośrednictwem nieprzetworzonego chudego mleka, odbieranego z zakładów mleczarskich (akcja całoroczna).

III. W zakresie ochrony pogłowia koni:

a) odnowić znaki ZS palone u koni podejrzanych o zarazę stadniczą, przebywających w specjalnych punktach izolacyjnych (akcja wiosenna);

b) brać czynny udział w komisjach kwalifikacyjnych i skrupulatnie ustalać stan zdrowotny ogierów i klaczy doprowadzanych do licencji (akcja sezonowa);

c) przy sposobności podróży służbowych kontrolować stan zdrowotny ogierów przebywających na punktach kopulacyjnych, zwracając szczególną uwagę na stan higieniczny i sanitarny na tych punktach (akcja sezonowa);

d) dla zapobieżenia i zmniejszenia ilości przypadków schorzeń przewodu pokarmowego (morzyska) zwracać przy każdej sposobności uwagę na sposób żywienia koni roboczych w okresie nasilenia prac w polu, interesując się szczególnie jakością i ilością podawanych pasz (akcja całoroczna);

e) wspólnie ze służbą zootechniczną prowadzić stałe akcje uświadamiające w terenie, mające na celu poprawę warunków wychowu i pielęgnacji źrebiąt przez opiekę i racjonalną eksploatację matek karmiących (regularne dopuszczanie źrebiąt do matek, nieobciążanie klaczy-matek zbyt wyjeżdżającą pracą, użytkowanie takich klaczy w niewielkiej odległości od gospodarstwa, w którym pozostało źrebię itd.) zapewnienie klaczom-matkom i źrebiętom odpowiedniej ilości dobrej, pełnowartościowej karmy oraz przez możliwie częste kontrolowanie stanu pielęgnacji kończyn i kopyt tak u koni dorosłych jak i źrebiąt (akcja całoroczna).

IV. W zakresie ochrony pogłowia drobiu:

a) wzmocnić walkę z pomorem kur, cholerą i innymi chorobami zakaźnymi drobiu przez poprawę sanitarno-higienicznych warunków wychowu i okresowe przeprowadzanie oczyszczania i odkażania pomieszczeń dla drobiu i wybiegów oraz jak najszybsze wkraczanie z radą i pomocą tam gdzie tego zajdzie potrzeba (akcja stała);

b) zwiększyć częstotliwość kontroli w zakładach wylęgowych, wychowalniach piskląt i fermach hodowlanych oraz gospodarstwach towarowych, zwracając szczególną uwagę na przestrzeganie i ścisłe stosowanie przepisów dotyczących zwalczania pulerozy, warunki sanitarno-higieniczne wychowu piskląt i kurcząt oraz na sposób żywienia i jakość skarmianych pasz (kontrola zakładów wylęgowych — akcja sezonowa, pozostałe — akcja stała);

c) w PGR i spółdzielniach produkcyjnych oraz w Kołach Gospodyń Wiejskich propagować przy każdej sposobności konieczność przejścia na dwuletnie użytkowanie kur w gospodarstwach państwowych, spółdzielczych i chłopskich, wspomagając w ten sposób prowadzoną przez służbę zootechniczną akcję na tym odcinku (akcja okolicznościowa);

V. W zakresie ochrony pogłowia owiec:

a) analogicznie jak u innych zwierząt przeprowadzić akcję odrobaczania stad zaatakowanych przez motylicę, nicienie płucne lub robaki żołądkowo-jelitowe (akcja sezonowa);

b) przeprowadzić walkę ze świerzbem w stadach owiec dotkniętych tym schorzeniem (akcja wiosenna i stała);

c) w stadach, w których notowane są schorzenia młodzieży, specjalną opieką otoczyć jagnięta, wkraczając ze skutecznym lekiem tam gdzie tego zajdzie potrzeba (akcja stała).

VI. W zakresie ochrony pogłowia ryb słodkowodnych.

Prowadzić nieustępliwą walkę z chorobami ryb w szczególności z posocznicą karpia w oparciu o obowiązujące przepisy prawne (akcja stała).

VII. W zakresie ochrony rodzin pszczelich.

Prowadzić skuteczną walkę ze zgnilcem amerykańskim i europejskim oraz z zarazą roztoczą przy ścisłym stosowaniu przepisów i rygorów ustalonych w obowiązujących przepisach, roztaczając specjalną opiekę nad pasiekami znajdującymi się na terenach zagrożonych jedną z tych chorób (akcja stała).

VIII. Walka z wściekliczną.

Na obszarze województw: bydgoskiego, kieleckiego, lubelskiego i szczecińskiego — w ustalonych terminach przeprowadzić — i zakończyć szczepienie pogłowia psów przeciw wścieklicznie. Wyciągać daleko idące konsekwencje w stosunku do posiadaczy psów, uchylających się od obowiązku doprowadzenia swoich zwierząt do szczepienia przeciwwścieklicznemu, pamiętając przy tym, że tylko od przeszczepienia całego pogłowia psów zależy powodzenie akcji zwalczania wściekliczny, mającej na celu usunięcie niebezpieczeństwa zagrażającego zdrowiu a nawet życiu ludzi.

Pamiętajmy, że powodzenie i prawidłowy przebieg wszelkich akcji prowadzonych w terenie przez pracowników służby weterynaryjnej oraz skuteczne zwalczanie zakaźnych i zaraźliwych chorób zwierzęcych zależy nie tylko od zdolności organizacyjnych, umiejętności, wiedzy fachowej, znajomości administracji, skrupulatności, sumienności, dokładności, pilności i terminowości w przeprowadzaniu poszczególnych czynności i zabiegów lub całej akcji, lecz w dużym stopniu również od ścisłej współpracy ze strony służby zootechnicznej, polegającej na dopilnowaniu ścisłego przestrzegania podstawowych zasad higieny, pielęgnacji i bytowania zwierząt, które stanowią jeden z ważniejszych elementów, decydujący nieraz o skuteczności profilaktyki, leczenia i zwalczania wszelkiego rodzaju schorzeń u zwierząt i ptactwa domowego. Właściwy terenowo lekarz weterynaryjny powinien być natychmiast informowany przez pracowników terenowej służby zootechnicznej (instruktorów hodowli) o podejrzanych lub zauważonych przez nich zachorowaniach wśród zwierząt lub niedociągnięciach w zakresie wykonywania zarządzeń ochronnych wydanych celem likwidacji ognisk zaraźliwej choroby zwierzęcej. Działalność służby weterynaryjnej w terenie powinna być w zakresie ochrony hodowli uzupełniana przez działalność instruktora hodowli pod kątem widzenia zootechniki przez prowadzenie odpowiedniej propagandy i akcji uświadamiającej hodow-

ców o znaczeniu i korzyściach wynikających z akcji weterynaryjnych, które w trosce o stan hodowli i zdrowotność pogłowia zwierząt prowadzone są w terenie z upoważnienia lub nakazu władz państwowych i organizacji partyjnych.

Jednym z dalszych zadań służby weterynaryjnej jest więc bić się o taką współpracę służby zootechnicznej i nie czekając zaproszenia domagać się u swoich władz przełożonych, by we wszelkich decyzjach, mogących mieć wpływ na prawidłowy rozwój hodowli i wzrost pogłowia zwierząt przez poprawę warunków sanitarno-higienicznych, — nie pomijano

wysłuchania słusznych dezyderatów zgłaszanych przez pracowników służby weterynaryjnej, stojącej m. in. na straży interesów tej właśnie gałęzi gospodarki narodowej.

Mobilizacja wszystkich sił całej służby weterynaryjnej i służby zootechnicznej, przy czynnym współudziale wszystkich pracowników produkcji zwierzęcej musi być motorem do stworzenia zwartego, wspólnego frontu w walce o stworzenie zdrowej bazy hodowlanej i osiągnięcie jakościowego i ilościowego wzrostu produkcji zwierzęcej w ramach nakreślonych Planem 6-letnim.

J.G.

Zadania służby weterynaryjnej na odcinku Spółdzielni produkcyjnych

Zgodnie z Uchwałą Prezydium Rządu z dnia 15.IX. 1951 r. w sprawie rozwoju hodowli w spółdzielniach produkcyjnych — na służbie weterynaryjnej ciąży obowiązek zapewnienia jak najbardziej starannej i troskliwej opieki nad pogłowiem zwierząt rolniczych spółdzielni produkcyjnych, który należy zawsze stawiać na pierwszym planie, a wszelkie zamierzenia i akcje terenowe (szczepienie świń i drobiu, odrobaczanie, tuberkulinizacja, zwalczanie gza bydłęcego i td.) muszą być planowe, zatwierdzone przez Prezydium PRN i odbywać się w miejscach i terminach uprzednio uzgodnionych z zainteresowanymi gospodarstwami.

Sprawowanie opieki weterynaryjnej nad gospodarstwami spółdzielni produkcyjnych powinno polegać na:

1) zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych z urzędu przy pomocy powiatowego lub upoważnionego do wykonywania tych czynności rejonowego albo innego lekarza weterynaryjnego;

2) przeprowadzaniu w pierwszej kolejności wszelkich państwowych masowych weterynaryjnych akcji specjalnych, mających na celu zwalczanie lub zapobieganie chorobom, zwłaszcza wychowu i hodowlanym;

3) b e z p ł a t n y m okresowym przeglądzie pogłowia zwierząt tych gospodarstw, dokonywanym raz w miesiącu zgodnie z planem ustalonym z zarządami poszczególnych spółdzielni. Przegląd ten należy przeprowadzać w obecności członka zarządu wyznaczonego do sprawowania nadzoru nad gospodarką hodowlaną, przy współudziale przodownika weterynaryjnego, o ile spółdzielnia go posiada, dokonując obejrzenia zespołowych pomieszczeń dla zwierząt oraz samych zwierząt. Należy przy tym zwracać uwagę na sposób i regularność żywienia i pojenia, na pielęgnację zwierząt, zwłaszcza na kucie koni, pielęgnację kopyt u źrebiąt oraz racie u bydła i owiec, dokonywać przeglądu bazy paszowej pod względem sanitarno-weterynaryjnym, przeglądać uprząż, sprzęt stajenny i przedmioty pielęgnacji (szczotki, zgrzebla) oraz sprzęt oborowy (wiadra, bańki, dojarki maszynowe, ścierki, ręczniki i tp.) zwracając

także uwagę na odzież ochronną obsługi i dojarek (kombinezony, płaszcze, fartuchy płócienne i gumowe, obuwie gumowe, czepki). Ponadto wykonujący inspekcję powinien skontrolować działalność przodownika, sposób prowadzenia przez niego dziennika zwierząt chorych i dokonanych przez niego zabiegów, sposób przechowywania odzieży ochronnej itd., przeglądając przy tej sposobności również stan apteczki przodownika i magazyn środków używanych do odkażania pomieszczeń dla zwierząt oraz udzielając w razie potrzeby niezbędnych wskazówek co do sposobu przechowywania leków i uzupełnienia apteczki. W przypadku gdy spółdzielnia posiada własnego podkuwacza i kuźnię należy oglądać narzędzia i sprzęt używany do pielęgnacji kopyt i racie oraz skontrolować dzienniki czynności podkuwacza i sprawdzić czy posiada wymagane kwalifikacje. O ile przy spółdzielni znajduje się stacja kopulacyjna należy sprawdzić warunki higieniczne pomieszczeń, w których umieszczono rozplodniki oraz skontrolować książeczkę stanowiącą, interesując się szczególnie stopniem płodności rozplodników używanych na stacji i stanem ich zdrowia. Bytność w spółdzielniach produkcyjnych należy wykorzystać należycie dążąc do dokładnego zapoznania się z całością gospodarki hodowlanej poszczególnych gospodarstw i perspektywami ich rozwoju. Zależnie od indywidualnych możliwości gospodarczych gospodarstwa, lekarz weterynaryjny powinien propagować konieczność zwiększenia bazy mięsnej i uintensywnienia gospodarki hodowlanej przez zakładanie ferm (racjonalnej hodowli drobiu, królików i innych zwierząt futerkowych oraz pszczoł i jedwabników.

Przeprowadzenie okresowego przeglądu raz w miesiącu nie zwalnia lekarzy weterynaryjnych sprawujących opiekę nad spółdzielniami produkcyjnymi od możliwości odwiedzania spółdzielni i udzielania potrzebnych wskazówek i rad fachowych przy sposobności dokonywania innych podróży służbowych; a mianowicie:

4) o d p ł a t n y m udzieleniu możliwie w pierwszej kolejności pomocy i wykonywaniu zabiegów leczniczych u zwierząt na każdorazowe zawezwanie